

Björksättrahalvöns naturreservat

Beslut och skötselplan

Beslut 1998-02-09

Foto: Richard Vestin

Beslut om inrättande av naturreservatet Björksättrahalvön, Huddinge kommun
Beslutat av kommunstyrelsen den 9 februari 1998 (dnr KS närex 97/736.653)
(3 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Björksättrahalvöns naturreservat
Kommun:	Huddinge
Kommundel:	Sjödalen-Fullersta
Registerområde:	Huddinge
Församling:	Huddinge
Läge:	Reservatet ligger ca 6 kilometer söder om Huddinge centrum.

Topografiska kartan blad 10I SO

Ekonomiska kartorna blad 10I 3f (10835) och 10 2f (10825).

Fastigheter:	Björksättra 1:2
Markägare:	Huddinge kommun
Area:	85 hektar.
Därav landareal:	85 hektar.
Naturvårds- förvaltare:	Huddinge kommun

GRUND FÖR BESLUTET

Beskrivning av området

Björksättrahalvön (eller Lasättraskogen som den ibland kallas) är ett skogsområde av skiftande karaktär. I höjdpartierna finns gammal hållmarkstallskog och i vissa svackor växer gran. Runt om området dominerar lövskog med stort inslag av hassel och ek. Små partier sumpskog och ädellövskog finns spridda i hela området. Naturvärdena är mycket höga med flera sällsynta växter och djur och området är till största delen orört vad gäller skogsbruk fränsett ett hygge i södra delen. Inom hela området finns en rad rödlistade arter och signalarter, både djur och växter, som indikerar höga naturvärden knutna till orörda skogar. Flera av dessa djur och växter är mycket sällsynta även i ett riksperspektiv. I södra delen, intill Björksättra gård, finns en hagmark som betas av kor. Denna hagmark har restaurerats under 1990-talet. Hagmarken som har ett stort ekinslag rymmer ett rikt djur och växtliv. Särskilt floran knuten till ek är mycket intressant.

Området ingår i den övergripande grönstrukturen för Stockholmsregionen där detta utgör en viktig del av ett kärnområde. Området ingår även i ett större område av riksintresse enligt 2 kap. 2§ naturresurslagen för det rörliga friluftslivet.

Ärendets beredning

Kommunfullmäktige beslutade i december 1990 i ärende om översiktsplan ÖP90 att inrätta naturvårdsområde/naturreservat för bl a Hanveden/Orlångslandskapet.

Länsstyrelsen medgav i juni 1993, kompletterat med beslut i april 1994, kommunstyrelsen delegation av beslutanderätt enligt naturvårdslagen NVL (1964:822) för de i kommunens översiktsplan ÖP90 redovisade bevarandeområdena.

Byggnadsnämnden beslutade om inriktning för naturvårdsområdet Orlångslandskapet i augusti 1993. Informations/samrådsmöte för markägare, arrendatorer m fl hölls i juni 1994. I september 1994 beslutade byggnadsnämnden att sända förslaget på remiss. Samråd/remiss hölls under november 1994 till mars 1995. Informations-/samrådsmöte för markägare, arrendatorer m fl hölls i slutet av februari 1995. I juni 1995 beslutade ärendet vila då sträckningen av Haningeleden ej var beslutad.

Byggnadsnämnden beslutade om gränsjusteringar/utökning av Orlångens naturvårdsområde i väster i september 1996. Begränsat samråd/remiss hölls under tiden april 1997 till maj 1997. Informations-/samrådsmöte för berörda hölls i april 1997.

Under remissförfarandet påpekade Länsstyrelsen att några delar inom naturvårdsområdet av formella skäl måste avsättas som naturreservat om deras mycket höga naturvärden skulle kunna bestå. Anledningen till detta är att det inte går att mer än marginellt inskränka pågående markanvändning med skyddsinstitutet naturvårdsområde. I de aktuella fallen är pågående markanvändning skogsbruk. De berörda områdena har sådana naturvärden (t ex naturskogar) som inte klarar normalt skogsbruk. Därför måste dessa områden avsättas som naturreservat.

I samband med att byggnadsnämnden 1997-06-12 godkände förslaget till Orlångens naturvårdsområde och överlämnade detta till kommunstyrelsen för beslut fastslogs att Björksättrahalvön, skogsområde norr om Mörtsjön, skogsområdet Gladö-Stensberg-Sundby

samt Ågestaområdet avsätts som naturreservat. De tre förstnämnda områdena ägs av Huddinge kommun och det sistnämnda av Stockholms stad.

Motiv till skydd

Björksättrahalvön är ett skogsområde som har mycket stort värde för den biologiska mångfalden. Områdets växt- och djurliv är rikt och har många skyddsvärda och ovanliga arter knutna till naturskogar. Inom området finns även en hagmark med höga naturvärden. Dessutom har området höga värden för allmänhetens friluftsliv vilket är av riksintresse.

Mot bakgrund av ovanstående är det motiverat att avsätta området som naturreservat.

KOMMUNENS BESLUT OM BJÖRKSÄTTRAHALVÖNS NATURRESERVAT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) samt länsstyrelsens beslut om delegation av beslutanderätt enligt naturvårdslagen till kommunstyrelsen i Huddinge kommun (länsstyrelsens dnr 230-1992-1373 0126) förklarar kommunstyrelsen i Huddinge kommun det område som anges på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara Björksättrahalvön.

Ändamålet med naturreservatet skall vara att bevara ett skogsområde och en hagmark av stort värde för den biologiska mångfalden. Syftet är vidare att bevara områdets värden för det rörliga friluftslivet i den mån naturvårdens intressen inte skadas.

Ändamålet skall tryggas genom att:

- området undantas från skogsbruk
- hagmarken i södra delen hävdas genom bete
- området är tillgängligt för besökande allmänhet
- informera om områdets naturvärden.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar Huddinge kommun med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla inom naturreservatet.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot att de åtgärder som anges i bifogad skötselplan utförs. Föreskrifterna skall ej heller utgöra hinder mot de arbetsföretag som krävs för den normala skötseln av områdets vägar och anläggningar såsom luftledningar och gasledningar.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som kan ändra områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden genom att gräva, spränga, borra, schakta, dika, utfylla eller liknande,
2. uppföra ny byggnad eller anläggning annat än för reservatets skötsel,

3. anordna upplag, avfallstipp eller liknande annat än tillfälligt upplag i samband med områdets skötsel,
 4. kalka, gödsla eller använda kemiska bekämpningsmedel,
 5. avverka levande eller döda träd eller utföra andra skogliga åtgärder. Dock får åtgärder som syftar till att bibehålla områdets naturvärden enligt vad som anges i skötselplanen utföras av naturvårdsförvaltaren,
 6. dika, dämna eller på annat sätt förändra områdets dräneringsförhållanden
 7. inplantera för området främmande växt- eller djurart.
- Utän kommunstyrelsens tillstånd är det förbjudet att
- 8 dra fram mark- eller luftledning,
 9. anlägga väg, stig, rastplats eller motsvarande,
 10. uppföra stängsel eller andra hägnader dock får erforderliga stängsel för betesdjur uppföras,
 11. sätta upp skylt, plakat, affisch eller liknande anordning.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendatorer och andra innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande åtgärder och anordningar vidtas för att tillgodose ändamålet med naturreservatet.

1. Utmärkning av naturreservatets gränser samt uppsättning av reservatsskyltar och övriga upplysningsskyltar.
2. I övrigt de åtgärder som framgår av bifogad skötselplan, såsom anläggande av parkeringsplats för ett mindre antal personbilar.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturvårdsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, rista, hacka, spränga eller måla,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller bortta vedlevande svampar,
3. störa djurlivet t.ex genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräl- och groddjur).

4. rida,
5. tälta, förtöja eller ankra båt mer än två dygn i följd på samma plats.
6. göra upp eld på berghällar och klippor,
7. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt eller därmed jämförlig anordning.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltning

1. Kommunstyrelsen i Huddinge kommun meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltning genom att fastställa bifogade skötselplan (bilaga 2).

2. Naturvårdsförvaltaren skall vara Huddinge kommun.

Vid den löpande förvaltningen skall samråd äga rum med miljökontoret.

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag författningen utkom från trycket i länets författningssamling.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas genom besvär till länsstyrelsen i Stockholms län, se bilaga 3.

Bilagor

1. Beslutskarta. Karta över naturreservatet.
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

akten

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm, delg kv

Lantmäterimyndigheten

Lantmäterimyndigheten, fastighetsregistret (efter laga kraft)

Skogsvårdsstyrelsen, Portalg 2 B, 754 23 Uppsala, del kv

Vägverket, Region Stockholm, Box 4202, 171 04 Solna

Polismyndigheten, Södertörn, Björnkullavägen 9, 141 80 Huddinge

Naturskyddsföreningen i Huddinge

Hembygdsföreningen i Huddinge

Friluftsförbundet i Huddinge

Planavdelningen

Bygglovavdelningen

Gatukontoret

Sjödalen-Fullersta kommun

Länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholms läns författningssamling

SKÖTSELPLAN
För Naturresevatet
Björksättrahalvön

Fastställd av Huddinge kommun genom kommunstyrelsen 9 februari
1998

Huddinge kommun

Skötselplan för Björksättrahalvöns naturreservat

Denna skötselplan har upprättats för inrättandet av naturreservatet Björksättrahalvön. Planen skall fastställas av kommunstyrelsen i Huddinge kommun.

Skötselplanens mål gäller i princip utan tidsbegränsning. En översyn av skötselplanen bör göras om tio år för att bedöma behovet av en revidering av åtgärdsdelen.

Skötselplanen har utarbetats av Thomas Strid vid miljökontoret. Skötselplanen bygger till största delen på den tidigare framtagna skötselplanen för Ornlångens naturvårdsområde.

Medverkande i arbetet med skötselplanen för Ornlångens naturvårdsområde gjorde förutom Thomas Strid även Perry Sörensen (Projektledare för Ornlångens naturvårdsområde), Tiina Laantee (miljökontoret), Lars Heins (servicekontoret, naturvårdsavdelning), Marie Jönsson (miljökontoret), Inger Forsberg (närings- och exploateringskontoret), Sven Svensson (egendomsavdelningen, Stockholms stad), Anders Plenker-Tind (miljövårdsenheten, länsstyrelsen i Stockholms län), Kerstin Wörnåker (stadsbyggnadskontoret, kartproduktion), Ing Britt Branevig (stadsbyggnadskontoret, kartproduktion).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data
2. Grund för beslut samt föreskrifter
3. Beskrivning av området

B. PLANDEL

1. Disposition och skötsel av mark och vatten
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
 - 1.3 Behandling av skötselområden
2. Anordningar för friluftslivet
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Åtgärder och skötsel
3. Gränsmarkering, skyltning
4. Tillsyn
5. Uppföljning
6. Ekonomi
7. Källförteckning

KARTOR

- I. Översiktskarta
- II. Skötselkarta

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data

Kartor Ekonomiska kartbladen 10I 3f, 10 I 2f.

Koordinater rubinkod 10I 3f 020 230

Area 85 hektar varav landareal 85 hektar.

Landarean fördelar sig på följande naturtyper, hektar:
Skog 76 hektar och hagmark 9 hektar.

2. Grund för beslutet samt föreskrifter

Grunden för beslutet om naturreservat samt föreskrifter för reservatet finns i sin helhet i kommunstyrelsens reservatsbeslut, fattat den 9 februari 1998.

3. Beskrivning av området

3.1 Naturförhållanden

Björksättrahalvön (eller Lasättraskogen som den också kallas) är ett skogsområde av skiftande karaktär som ligger inom Ormlångens naturvårdsområde. I höjdpartierna finns gammal hällmarkstallskog och i vissa svackor växer gran. Runt om området dominerar lövskog med stort inslag av hassel och ek. Små sumpskogspartier finns spridda i hela området. Naturvärdena är mycket höga med flera sällsynta växter och djur och området är till största delen orört vad gäller skogsbruk. Inom hela området finns en rad rödlistade arter och signalarter, både djur och växter, som påvisar att här finns mycket höga naturvärden knutna till orörda skogar. De artgrupper som är särskilt aktuella är fåglar, insekter, kärlväxter, vedsvampar, lavar och mossor. Flera av de arter som förekommer här är mycket sällsynta även i ett riksperspektiv. I sydöstra delen finns en hagmark med mycket höga värden för den biologiska mångfalden. Här finns bland annat mycket sällsynta lavararter på hagmarkens ekar. Området betas av kor.

Björksättrahalvön, som ligger i ett typiskt södertörnskt sprickdalslandskap, ligger i den nordöstra delen av Hanveden. I norr avgränsas området av sjön Ormlången och i syd av Lännavägen.

3.2 Rörligt friluftsliv

Området är av riksintresse för det rörliga friluftslivet. Frånvaron av skogsbruk och anlagda leder inom reservatet gör att en känsla av vildmark kan infinna sig. Området ingår även i den övergripande grönstrukturen för Stockholmsregionen där detta utgör en viktig del av ett kärnområde.

3.3 Tillgänglighet

Området är relativt lättillgängligt. Från Huddinge centrum går linjebussar till Lissma och cykelväg finns nästan ända fram. För bilburna finns inga iordningställda parkeringsplatser men möjligheter finns att parkera på några platser längs Lännavägen.

3.4 Slitage- och störningskänslighet

Området är tämligen orört och idag ringa slitet. Dock finns störningskänsliga fåglar i området där särskilt vissa strandpartier är känsliga.

B. PLANDEL

1. Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1 Övergripande mål

Målet för området är att bevara ett orört skogsområde och därigenom bevara de naturvärden som är knutna till skogsekosystemen. Vidare är målet att bevara den hagmark som är belägen i södra delen av området genom fortsatt betesdrift. Björksättrahalvöns värden som strövområde för det rörliga friluftslivet är också viktigt. För Björksättrahalvöns naturreservat är dock naturvårdens intresse överordnat det rörliga friluftslivet i den mån intressena inte kan förenas.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Detaljanvisningar för vissa av naturreservatets skötselområden återfinns i avsnitt 1.3. Här nedan redogörs för de generella riktlinjer som skall gälla för skötseln.

Målen med skötseln av reservatet är följande:

- Skogen skall av naturvårdsskäl lämnas för fri utveckling. Några skogsobjekt kan dock av naturvårdsskäl behöva skötselåtgärder vilka preciseras i bifogad skötselplan.
- Hävdgynnade växt- och djurarter skall kunna leva kvar inom de i skötselplanen angivna hagmarkerna.
- Något byggande för friluftslivet (vindskydd, toaletter, omklädningshytter o dyl) är ej aktuellt.

1.3 Behandling av skötselområden

Områdesbeskrivningarna nedan omfattar skötselområden med speciella riktlinjer. Texten upptar områdesbeskrivning, mål med skötseln, samt åtgärder för att uppnå målet. Förutom detta gäller, som i området som helhet, de generella riktlinjerna.

I den mån generella och speciella riktlinjer talar mot varandra, gäller de speciella riktlinjerna.

Nedan följer delområdesbeskrivningar med i några fall specificerade skötselplaner. Avgränsningarna av skötselområdena finns markerade på bifogad skötselplanekarta.

Delområde A 8 ha

Beskrivning: Björksättrahalvöns kilometerlånga västsluttning-bergbrant bildar objektet. Skogen är en blandskog av ek, asp, björk, sälg, tall och gran. Ganska

grova träd finns av alla trädslag. Av riktiga gammelekar finns några exemplar längst i söder nära Lännavägen samt något exemplar ej långt från den nordligaste åkern. Hassel dominerar buskskiktet. Det är gott om lågor i sluttningen.

Lavflora: Trots att objektet är orört sedan ganska länge så är skogen ej utpräglad gammal. På träden hittas därför mest vanliga lavar. På asp finns flera arter bl a den sällsynta *Acrocordia cavata* (hotkategori 3). Skriftlaven *Graphis scripta* är ej ovanlig på hassel som visar upp en fin slätbarksflora. Den gamla eken långt uppe i norr hyser en intressantare lavflora med arter som rödbrun knappålslav *Sclerophora coniophae* (hotkategori 4) samt den ovanliga *Pertusaria coccodes*. Området behöver åldras ytterligare ett antal årtionden innan det blir rikt på bl a sällsyntare lavar. Det är viktigt att de gamla ekarna sparas liksom bestånden runt dem. Naturvärdena knutna till asp bör också beaktas.

Svampflora: I södra delen av området finns glanskremla som brukar växa i granskog på rikare mark. En nordlig och i Mälardalen ej vanlig art i området är kött-tickan. Här finns även den gula fingersvampen, bland hassel, som brukar indikera värdefulla miljöer.

Insektsfauna: En hotklassad skalbagge förekommer i området. det är svampbaggen *Mycetina cruciata* (hotkategori 4) som lever i murkna stammar av olika trädslag som är angripna av svamp. Arten är sällsynt och förekommer i Sverige upp till Hälsingland.

Mål: Blandskog med stort ädellövinslag.

Skötsel: Området lämnas i sin helhet för fri utveckling. Dock bör vissa insatser vidtagas för att gynna ek. Försiktiga gallringar inom begränsade område kan därför vara aktuella. Alla bergsbranter lämnas helt utan åtgärder.

Delområde B 30 ha

Beskrivning: Området består av dels ganska flack mark, lite sumpig i de centrala delarna samt hållmarksområden bevuxna av tall. De flackare partierna täcks av skog där asp, ek, gran dominerar med enstaka tall, björk och klibbal. Några riktigt grova aspar finns i de södra delarna. Det som är mest iögonfallande är den stora mängden stormfällad gran i norra delen som bildar ett virrvarr av lågor.

Svampflora: Det mest anmärkningsvärda svampfyndet är den gransotdyna (hotkategori 0) som hittades 1992. Den såg senast 1830 i Halland. Här på Björksättrahalvön växte den på en granlåga. Den hotade kandelabersvampen (hotkategori 4) växer också i området liksom den ovanliga koralltaggsvampen. Även inom hållmarkstallskogar finns höga naturvärden och förekomster av rödlistade arter däribland laxtickan (hotkategori 4) som finns på några platser.

Lavflora: Tre hotklassade lavar förekommer inom området. Inom hotkategori 3 finner vi *Lecidea epixanthoides* samt *Microcalicium arenarium*. Den tredje arten är *Arthonia spadicea* (hotkategori 4).

Mossflora: Två sällsynta mossor finns i området. Det är dels långfliksmossan som kräver en granskog med riklig förekomst av lågor. Den andra mossan är västlig hakmossa som indikerar lång skoglig kontinuitet.

Mål: Naturskog.

Skötsel: Fri utveckling.

Delområde C 7 ha

Beskrivning: Övervägande delen av östra utkanten av Björksättrahalvön är bevuxen med stort inslag av ädellövträd. Ek, al, asp och lönn är dominerande trädslag. De nordöstra delarna av detta område utgörs av en svagt sluttande klibbalskog på översilningsmark. Längre mot söder blir sluttningen mer accentuerad och trädskiktet mer blandat med gran, ek, asp och någon lönn. Trädskiktet är genomgående ganska ungt. I södra delen av området blir inslaget rikt på hassel i en sluttning mot öppen mark. Särskilt i delen mot Lilla Lasättragärdet växer mycket hassel. Bitvis gott om lågor. Trolldruva växer rikligt.

Svampflora: Några intressanta svampar i området är violspindling, (*Hygrophorus quercetorum*) och blek kantarell.

Insektsfauna: I området finns en mycket artrik fauna med många sällsynta arter som är bundna till denna typ av biotop. Här finns det några ihåliga träd (ek och asp) som bildar viktiga mikrobiotoper för en del arter som enbart kan leva i den miljön. Följande sällsynta arter förekommer i området.

Den hotade bruna trädmyran (hotkategori 2) är bunden till grova ekar, där samhällen ofta anläggs under lös bark eller i rötskadad ved på levande träd. Ett samhälle finns vid roten på en ek i södra delen av området. Bland i övrigt sällsynta men ej hotklassade arter hittar vi bl a två mycelbaggar *Colenis immunda* och *Agathidium nigrinum*. Båda är sällsynta och den senare har här sin enda förekomst i Sörmland. Den förekommer på tickor eller i murket trä som är angripet av svamp. Här har den påträffats i ihålig asp. Flugbaggen (*Silis ruficollis*) är en sällsynt våtmarksart som lever på smalkaveldun. Den har påträffats på kanten till Lilla Lasättragärdet. På samma ställe förekommer den sällsynta björklevande praktbaggen (*Agrilus betuleti*). I kanten mot Stora Lasättragärdet finns fuktbaggen (*Cryptophagus pubescens*) som är en sällsynt art som lever på svampvävnader och ruttnande ämnen.

Mål: Varierat skogsbestånd med stort inslag av ädellövträd.

Skötsel: I stort sett fri utveckling. Dock kan vissa gallringar av bl a gran behöva göras för att gynna ädellövträden.

Delområde D 1 ha

Beskrivning: Alkärr som dikats. På marken ligger gott om död ved och fallna stammar. Trolldruva växer rikligt.

Flera sällsynta och rödlistade lavar finns inom området. Inom hotkategori 3 *Lecidea epixanthoides* och inom hotkategori 4 *Arthonia spadicea* och *Phlyctis aglaea*. Dessutom förekommer två lavar som är i övrigt sällsynta nämligen *Dimerella pineti* och grymig knappålslav *Chaenotheca chrysocephala*.

Mål: Alkärr

Skötsel: Gran gallras kan gallras bort. I övrigt fri utveckling.

Delområde E 2 ha

Beskrivning: Ett skogsparti med gran, asp och al. Här finns gott om död ved, endel med många trädsvampar.

Mål: Naturskog.

Skötsel: Fri utveckling.

Delområde F 4,5 ha

Beskrivning: Ett skogsbevuxet bergsparti med framför allt tall, gran och asp.

Mål: Naturskog.

Skötsel: Fri utveckling.

Delområde G 1 ha

Beskrivning: Alkärr i kanten mot hygge. Det är ett ganska skuggat område med ett tjockt näringsrikt jordlager med ormbunksvegetation och trolldruva. Förutom al växer här även björk.

Mål: Alkärr.

Skötsel: Gran gallras kontinuerligt bort. I övrigt fri utveckling.

Delområde H 1 ha

Beskrivning: Område med grova aspar i ett granparti. Det finns även en del lågor. Några av aspar är döda fast de fortfarande står. På asparna finns det gott om tickor ffa aspeldicka och fnösketicka. Området är glest och uthugget och därmed tämligen solexponerat.

Insektsfauna: I området förekommer flera sällsynta och hotklassade arter. Två rödlistade skalbaggar förekommer. Den ovanligaste är vedsvampbaggen *Mycetophagus fulvicollis* (hotkategori 2) som är mycket sällsynt i hela Sverige. Den lever i tickor som växer på döda lövträd, f f a asp. Den andra är barksvampbaggen *Rhizophagus cribatus* (hotkategori 4). Den är sällsynt i hela Sverige och lever i barkborregångar där den jagar dess larver. En annan intressant skalbagge som är funnen i området är dödgrävaren *Necrodes litoralis* som lever på kadaver.

De grova liggande granstammarna och granstubbarna kan utgöra tänkbara utvecklingsbiotop för många arter som ej hittats. Här finns troligtvis mer att hitta.

Svampflora: Precis söder om området på en tall uppe på berget växer den hotade laxtickan *Hapalopilus salmonicolor* (hotkategori 4).

Mål: Aspbestånd

Skötsel: Området är av mycket stort värde för insektsfaunan och flera fynd av hotade skalbaggar finns. Dess halvöppna karaktär med många fallna och döda stammar, liggande ved och gott om tickor bildar en mycket intressant miljö för värmeälskande sällsynta evertebrater.

Liggande stammar och alla döda träd spelar en mycket viktig roll för framtidens insektsfauna. Betydelsen av det rika inslaget med tickor för insektslivet bör även betonas. Detta gäller inte minst den förekommande vedsvampbaggen (*Mycetophagus fulvicollis*). Om mängden grövre stammar och lågor ökar kommer det ytterligare bidra till att sällsynta arter kan hitta sin biotop och få fäste i området. Det som kan utgöra ett hot mot insektsfaunan i denna miljö är avverkning och bortplockning av stammar och lågor. Även för stor igenväxning av sly som kan skugga området kan vara till skada. Borttagande av sly måste dock ske med varsamhet så att man inte ändrar områdets karaktär. Ett stort antal av de förekommande arterna har ingen möjlighet att överleva i en förändrad biotop.

Delområde I 8,5 ha

Beskrivning: Ett höjdområde med tall och i svackorna gran. I kanterna runt om växer även endel ek

Två hotade tickor förekommer i området. Dels *Antrodia pulvinascens* (hotkategori 3) samt laxtickan (hotkategori 4).

Mål: Naturskog.

Skötsel: Fri utveckling.

Delområde J 1,5 ha

Beskrivning: Ett mycket komplext och varierat område. Verkar orört sedan ganska länge. I mitten går ett alstråk med sälg av inte allt för gamla träd men dock delvis med utvecklade socklar. Området har troligen varit mer öppet tidigare. Runt alkärret är skogen blandad med huvudsakligen gran men även bl a ek, björk, asp och mycket grov hassel. Ganska mycket död ved med främst grova grånågor finns. En bäck rinner genom området ut mot Orlången.

Mål: Alkärren omgiven av blandskog

Skötsel: Alkärret gallras kontinuerligt på gran. Skogen omkring lämnas för fri utveckling.

Delområde K 5 ha

Beskrivning: Ungskog. Detta är det enda objekt inom reservatet som har kalavverkats.

Mål: Området tillåts utvecklas till barrskog med stort lövinslag.

Skötsel: Området kräver viss skötsel. Området bör gallras för att bli gynna lövträdsinslaget. Därefter bör inga kalavverkningar av hela objektet. Dock kan ett visst försiktigt skogsbruk få förekomma i södra delen av detta delområde.

Delområde L 8,5 ha

Beskrivning: Restaurerad hagmark med bland en del äldre ekar, hassel och några enstaka askar. De finaste ekarna står ganska öppet intill vägen. Särskilt lavfloran är mycket skyddsvärd med flera ovanliga arter. En av dessa är den i Sverige akut hotade ekspiken som växer rikligt på en delvis avbarkad ek vid kanten mot Lännavägen alldeles innanför stängslet. Andra sällsynta lavar i området är skuggorangelav, grå vårtlav, gulpudrad spiklav, skriftlav och dvärgtufs. Även kärlväxtfloran är intressant med flera hävdgynnade arter.

Mål: Trädbärande hagmark med stort ädellövinslag.

Skötsel: Bete med kor och/eller får. Skötselinsatser kan behövas för att ytterligare öppna upp hagmarken och särskilt gynna ädellöv.

2. Anordningar för friluftsliv

2.1 Övergripande mål

Genom vissa informationsåtgärder skall området göras mer lättillgängligt. I övrigt kommer angöring till området att underlättas och regleras av det omkringliggande Ormlångens naturvårdsområde. De naturliga förutsättningarna för friluftslivet skall vara styrande för områdets nyttjande. Inga leder eller stigar skall anordnas. Området skall kunna användas som studieobjekt för bland skolor. Ridning får ej ske inom Björksättrahalvöns naturreservatet.

2.2 Åtgärder och skötsel

- Naturvårdsförvaltaren ansvarar för renhållningen inom området.
- Enkla och tydliga informationstavlor skall uppsättas genom naturvårdsförvaltarens försorg på den plats som finns markerad på skötselplanekartan. På dessa tavlor skall finnas information om området och vad som gäller för allmänhetens vistelse inom naturreservatet Björksättrahalvön.
- En parkeringsplats anordnas vid Lännavägen på plats som finns markerad på skötselplanekartan.
- En informationsfolder skall utarbetas och finnas tillgänglig i anslutning till området. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för folderns utformning.

3. Gränsmarkering, skyltning

Reservatets gränser skall markeras ut av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.

Naturvårdsförvaltaren ansvarar även för övrig skyltning. Skyltningen utförs enligt svensk standard (SIS 03 15 22 och SIS 03 12 11)

4. Tillsyn

Tillsyn inom naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren. I arbetsuppgifterna bör bl a ingå tillsyn av reservatsbestämmelserna, skyltning, stigar och städning. Naturvårdsförvaltare är Huddinge kommun.

Förvaltaren skall fortlöpande samråda med miljökontoret. I frågor där skötselplanen inte klart reglerar åtgärden skall förvaltaren samråda med miljökontoret.

5. Uppföljning

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder samt annat som kan vara av intresse för förvaltningen. Dokumentationen skall årligen ställas samman och delges miljökontoret. Dokumentationen är viktig då den skall ligga till grund för ändringar i förvaltningen och som underlag för eventuell revidering av skötselplanen.

Vid dokumentation skall anges:

- Plats för åtgärden
- Åtgärdens art
- Tidpunkt för åtgärdens utförande
- Eventuell notering om åtgärdens effekt
- Kostnader för naturvårdsförvaltningen
- Intäkter
- Intressanta iakttagelser som kan vara av intresse för förvaltningen

Noteringar görs lämpligen för respektive skötselområde och sammanställs på blankett.

Det är värdefullt om förändringar dokumenteras fotografiskt.

6. Ekonomi

Kostnaderna för naturreservatet beräknas täckas inom ordinarie budget.

7. Källförteckning

Andersson, Leif (1992): Översiktlig inventering av hotade lavar inom utvalda områden i Salems, Huddinge och Haninge kommuner.

Colinder, P. och Haglund, A., Ekologigruppen AB 1996: Grönstrukturen i Stockholmsregionen. Regionplane- och trafikkontoret, Stockholms läns Landsting.

Huddinge kommun 1994: Jord- och skogsbruksprogram för Huddinge kommun.

Huddinge kommun 1996: Åtgärdsplan del 1 för jord- och skogsbruk i Huddinge kommun.

Huddinge kommun 1997: Förslag till inrättande av naturvårdsområde Orlången. Föreskrifter - Avgränsning - Skötselplan.

Klevemark, E. och Klevemark, B. 1996: Botanisk inventering inom Huddinge kommun. Huddinge kommun.

Länsstyrelsen i Stockholms län 1996: Naturkatalog för Stockholms län (remissutgåva)

Miljökontoret i Huddinge kommun 1997: Inventering av rödlistade arter på södertörn.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden och AB CONEC 1989: Naturinventering 1989. Huddinge kommun.

Naturvårdsverket 1990: Områden av riksintresse för naturvården & friluftsliv. Rapport 3771.

Snäll, Stanislav (1992): Inventering av skalbaggar och Pseudoscorpionider i området Björksåtra halvö Huddinge kommun.

Toresson, Hans-Göran (1991): Inventering av svamp i utvalda områden i Huddinge kommun ingående i Projekt Hotade Arter.

Urskog 2000 (1992): Inventering av lavar, svampar och mossor på Björksättrahalvön. Fältbiologerna.

Wasstorp, Birgitta & Vesterberg, Inga-Britt (1992): Svampinventering för projekt hotade arter, kommunal naturvårdssamverkan på Södertörn.

Karta II Skötselkarta, naturreservat Björksättrahalvön

Teckenförklaring

- Naturreservatets gräns
- - - Skötselområdesgränser
- Ⓟ Parkeringsplats och informationstavla

0 200m 400m

